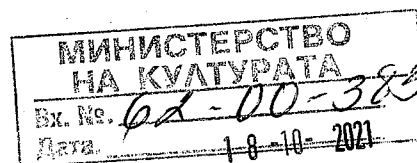

МУЗИКАУТОР

Изх. № 108-1632/ 15.10.2021 г.

ДО
Г-Н СТЕФАН ЯНЕВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И
ПРОФ. ВЕЛИСЛАВ МИНЕКОВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА

Относно: Проект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) за въвеждане на Директива (ЕС) 2019/789 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на Директива 93/83/ЕИО на Съвета и на Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на Директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО на Съвета

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА,

На 15.09.2021 г. беше публикуван за обществена консултация Закон за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права („Законопроектът“ или „ЗИД на ЗАПСП“). Законопроектът цели въвеждане на Директива (ЕС) 2019/789 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на Директива 93/83/ЕИО на Съвета („Директива (ЕС) 2019/789“) и на Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на Директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО на Съвета.

В предоставения срок представяме ПОЗИЦИЯТА на Сдружение „Музикаутор“ („Музикаутор“) във връзка с транспонирането на Директива (ЕС) 2019/789 и Директива (ЕС) 2019/790 в ЗИД на ЗАПСП:

Музикаутор подкрепя преобладаващата част от предлаганите със законопроекта текстове за изменение и допълнение на ЗАПСП. Независимо от това обаче са налице терминологични противоречия, липса на правна регламентация или променена такава по отношение на базови за интересите на авторите въпроси. Необходимо е да бъдат направени редакции на базисни законови дефиниции и разпоредби, свързани с пътя на отстъпването права, които да гарантират прозрачност на всички пазарни

участници – радио- и телевизионни организации, от една страна, предприятията, които предоставят електронни съобщителни услуги (които са и разпространители на сигнали по отношение на пряко въвежданите програми), от друга, и не на последно място – правноносителите, чиито произведения и други обекти на закрила, се използват в радио- и телевизионните програми.

Трябва да се въведат текстове, които са юридически издържани и не позволяват злоупотреби и нахърняване на ничии интереси, особено тези на правноносителите и техните организации за колективно управление на права (нар. по-долу за краткост „ОКУП“) като по-слаба договаряща страна. Действащият режим в ЗАПСП за утвърждаване на тарифи на ОКУП е изцяло неефективен. Проекти за нови тарифи на сдруженията за ключови за тях сектори остават неодобрен поради липса на адекватен законов механизъм, който да гарантира тяхното утвърждаване в случаите на недобросъвестно преговорно поведение от страна на представителната организации на ползвателите.

Всички предлагани от Музикаутор редакции са придружени с аргументи и са посочени в Track Changes с цел по-лесното им проследяване. Отделните законови текстове са посочени с обозначенията, предвидена в законопроекта.

I. Прецизиране на текстове, касаещи препредаване и пряко въвеждане на програми

За нуждите на адекватното и пълноценно аргументиране на всички предлагани от Музикаутор редакции е изключително важно да се посочат отделните пазарни участници, които имат отношение към създаването и разпространението на радио- и телевизионните програми, както и правата, което те използват и следва да уредят.

Пазарни участници

Съгласно чл. 4, ал. 2 от *Закон за радиото и телевизията* (ЗРТ) **радио- и телевизионните организации** (нар. по-долу за краткост „РТО“) са доставчици на линейни медийни услуги, които носят редакционна отговорност за избора на съдържанието на програмите, които създават. Разпоредбата на чл. 9, ал. 1 ЗРТ предвижда, че доставчиците на медийни услуги трябва да разпространяват програми само с предварително уредени авторски и сродни на тях права. Разпространението, което те осъществяват, са първоначално излъчване или предаване. Именно на тази база биват лицензирани, съответно регистрирани в Публичния регистър на СЕМ.

РТО предоставят своите програми за разпространение на **предприятията, които предоставят електронни съобщителни услуги** (нар. по-долу за краткост „Оператори“). Конкретната услуга, която операторите предоставят, е обозначена в *Закон за електронните съобщения* (ЗЕС) като „услуга за разпространение на радио- и телевизионни програми“, а в ЗРТ и ЗАПСП като „препредаване“ на линейни радио- и телевизионни програми и включените в тях произведения и други обекти на закрила. По отношение на програмите, които достигат до публиката посредством техническия процес на пряко въвеждане, **Операторите са „разпространител на сигнала“** по

смисъла на Директива 2019/789, което е отразено и в съответната дефиниция по т. 5е от пар. 2 на ДР на проекта на ЗИД на ЗАПСП.

Горното означава, че по отношение на определени радио- и телевизионни програми операторите извършват „препредаване“, а по отношение на други – участват заедно с РТО в общия акт по предаване на пряко въвеждане на програмата.

Права по ЗАПСП

Правата, които РТО следва да уредят за осъществяването от тях ползване са за **излъчване** по безжичен път по чл. 18, ал. 2, т. 4 от *Закон за авторското право и сродните му права* (ЗАПСП), съответно за **предаване** по кабел по чл. 18, ал. 2, т. 5, предложение първо ЗАПСП на включените в техните програми произведения и други обекти на закрила. Съгласно чл. 18, ал. 3 ЗАПСП, за да е налице използване по смисъла на посочените законови текстове, излъчването и предаването трябва да се осъществят по начин, даващ възможност произведението да бъде възприето от неограничен брой лица, т.е. да стига директно до публиката.

Правата, които Операторите трябва да уредят за осъществяването от тях ползване са за **препредаване** на съответните радио- и телевизионни програми, както и за предредаване на включените в тези програми произведения и други обекти на закрила.

По отношение на **пряко въвежданите програми** е налице едно използване чрез съобщаване на публиката, в което участват РТО и Операторите, като всеки от тях следва да получи разрешение за своя принос в този общ акт на използване. Основната разлика на пряко въвежданите програми спрямо останалите „предредавани“ програми е липсата на „публика“ в акта на изпращане на сигнала с програмата от доставчика на медийна услуга към предредаващото предприятие (оператора). „Публика“ няма, защото операторите не са „неограничен брой лица“ по смисъла на ЗАПСП. Те са ограничен брой контрагенти на РТО, но не и публика съгласно разбирането на закона.

Директива 2019/789 предвижда, че в случаите, в които РТО предават сигнала директно до аудиторията и едновременно с това го разпространяват чрез „пряко въвеждане“ до други организации, т.е. до операторите, са налице две отделни действия по съобщаване на публиката. В тези случаи приложение намират правилата за предредаване.

Директива 2019/789 също така предоставя възможност държавите-членки да предвидят, че разпространителите на сигнала се ползват от предвидените в нея и в Директива 93/83/ЕО правила за задължително колективно управление, тъй като те срещат същите проблеми при уреждането на правата както, когато предредават програми.

Предлагани от Музикаутор редакции с цел прецизиране на текстове, касаещи предредаване и пряко въвеждане на програми:

1) Редакция на дефинициите за „излъчване“ и „предаване“ в пар. 2 на ДР на ЗАПСП

„Излъчване на произведение“ е излъчването ~~включването~~ му като част от радио- или телевизионна програма чрез наземно радиоразпръскване в радиочестотния спектър, както и включването му в непрекъсната съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата радио- или телевизионна организация с оглед да бъде то прието, ~~било~~ пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на друга организация, различна от радио- или телевизионната организация;

„Предаване на произведение“ е включването му като част от радио- или телевизионна програма при първоначалното ѝ разпространение по електронна съобщителна мрежа, независимо от използваната технология, ~~включително чрез пряко въвеждане или онлайн (уебкастинг),~~ под контрола и на отговорността на предаващата организация, с оглед да бъде то прието, ~~било~~ пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на друга организация, различна от радио- или телевизионната организация, както и общото действие, извършвано от радио- или телевизионна организация, която пряко въвежда сигналите – носители на нейната програма и действието на разпространителя на тези сигнали, който ги доставя до публиката;

Цел и аргументи в подкрепа на предлаганите редакции:

- Уеднаквяване на използваната терминология за дефиниране на „излъчването“ и „предаването“ като линейни видове използване на произведението, като по отношение на „излъчването“ се въвежда терминологията за „включване“ (вместо „излъчване“) на произведението като част от радио- или телевизионната програма.
- Премахването на текстовете в края на двете дефиниции, които реферират към разпространение на програмата чрез посредничеството на друга организация, за да се избегне смесване на отделни видове ползване и некоректни тълкувания относно това кои са лицата, които носят отговорност за уреждане на правата на „излъчване“ и „предаване“ на произведенията, използвани в радио- и телевизионните програми – РТО или посредника. Наличието на „публика“ е задължителна предпоставка, за да е налице „използване“ по смисъла на ЗАПСП, с оглед на което за коректното дефиниране на понятията „излъчване“ и „предаване“ е абсолютно достатъчно да бъде посочено, че тези видове ползване са налице, когато произведенията се излъчват, съответно предават като част от програми, за да бъдат те приети пряко и индивидуално от публиката.

Видно от самите дефиниции за „излъчване“ и „предаване“ и кореспондиращите им разпоредби на чл. 21, ал. 1 и ал. 2 ЗАПСП правата на „излъчване“ и „предаване“ следва да се уредят от РТО, винаги когато те осъществяват първоначално разпространение посредством излъчване, съответно предаване на създадените от тях програми директно до

публиката. В случаите на разпространение посредством техническия процес на пряко въвеждане, наред с РТО, отговорност за уреждане на правата, носят и Операторите в качеството им на разпространител на сигнала, както изрично е разписано в чл. 21, ал. 3 ЗАПСП.

- Разпространението на програмите чрез пряко въвеждане трябва да се изведе терминологично в края на дефиницията за „предаване“ като самостоятелна форма, тъй като по отношение на него не е налице „първоначално разпространение“ на програмата от РТО, а едно общо действие по предаване, осъществявано от РТО и оператора-разпространител на сигнала.

2) Редакция на чл. 21, ал. 3 ЗАПСП

„Когато радио- или телевизионната организация предава своите програми чрез пряко въвеждане, без самата тя да предава едновременно сигналите – носители на програми, пряко на публиката, и разпространителят на сигнали предава на публиката тези сигнали, е налице едно общо действие по предаване, за което и двамата трябва да получат разрешение. Разрешението по ал. 1 или ал. 2 обхваща и участието на радио- или телевизионната организация в общото действие по предаване. Разпространителят на сигнали следва да получи разрешение за своето участие в общото действие по предаване. Разрешението може да бъде получено чрез организация за колективно управление на права или чрез радио- или телевизионната организация, когато такива права са й били надлежно отстъпени.“

Цел и аргументи в подкрепа на предлаганите редакции:

- С цел да се избегнат некоректни тълкувания и прехвърляне на отговорност за уреждане на правата по отношение на пряко въвежданите програми, трябва изрично да се посочи, че и двата участника – РТО, от една страна, и оператора, в качеството му на разпространител на сигналите, носещи програмите, от друга – трябва да получат разрешение за общото действие по предаване на програмите;
- В връзка с горното следва също така да отпадне съюзът „и“ пред „участието на радио- или телевизионната организация в общото действие по предаване“, доколкото разпоредбите на чл. 21, ал. 1 и ал. 2 ЗАПСП за предоставяне на разрешение за излъчване и предаване са насочени към РТО като ползвател, осъществяващ тези видове ползване съгласно дефинициите за „излъчване“ и „предаване“ в пар. 2 на ДР на ЗАПСП, както и с оглед на факта, че РТО е задължителен участник в разпространението на създаваните от него програми, включително в хипотезата на тяхното довеждане до публиката посредством пряко въвеждане.

3) Редакции на чл. 21, ал. 5 и ал. 6

„(5) Разрешение за препредаване на произведение едновременно с излъчването или предаването му, изцяло и в непроменен вид, се дава само чрез организация за колективно управление на права, освен в случаите, когато правата за препредаване на произведението са отстъпени на радио-

или телевизионната организация в съответствие с чл. 91, ал. 5. Това правило се прилага и при предоставяне на разрешение за участието на разпространителя на сигнала в общото действие по предаване на програмите по ал. 3.

(6) Когато автор е предоставил правото на препредаване на свое произведение на продуцент на звукозапис или на филм, или на друго аудио-визуално произведение, предприятието, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, което препредава това произведение, дължи на автора възнаграждение отделно от всяко друго. Такова възнаграждение се дължи и от разпространителите на сигнали за тяхното участие в общото действие по предаване на програмите по ал. 3. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Правото да събират това възнаграждение може да бъде предоставено от автора само на организации за колективно управление на съответната категория авторски права.

Цел и аргументи в подкрепа на предлаганите редакции:

- Да се въведе задължително колективно управление на права по отношение приноса на разпространителите в пряко въвежданите програми. Получаване на разрешение от всички правонослители, чиито произведения и други обекти на закрила са инкорпорирани в дадена програма, представлява значително бреме за разпространителите на сигнали на програмата по подобен начин, както когато той извършва препредаване на програми.

Тази възможност е изрично предвидена в Директива 2019/789, съгласно която механизъм за задължително колективно управление на авторски права може да се прилага и по отношение участието на разпространителите на сигнала в пряко въвежданите програми по същия начин и в същата степен, както е за операторите на услуги за препредаване.

Разпоредбите за задължително колективно управление на права са изцяло в интерес на ползватели и правонослители. Те предоставят законова гаранция на операторите, че ще получат разрешение по отношение на абсолютно всички правонослители, чиито произведения и други обекти на закрила са инкорпорирани в разпространяваните от тях програми, независимо дали членуват в ОКУП или не. От друга страна, задължително колективно управление на права гарантира на онези правонослители, които не членуват в ОКУП, че ще бъдат третирани по същия начин като членовете на ОКУП, както и че ще имат на разположение определен период от време, в рамките на който ще могат да предявят правата си за техните обекти на закрила, които са били предмет на разпространение посредством пряко въвеждане.

4) Редакция на чл. 91, ал. 1, ал. 5 и въвеждане на нова ал. 6

„(1) Радио- и телевизионната организация, която осъществява първоначалното излъчване или предаване на собствена програма, има изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. излъчването, предаването или препредаването на програмата;
2. записването, възпроизвеждането и разпространението на записите от програмата;
3. предлагането на електронен достъп до програмата или част от нея, до запис на програмата или част от нея или до съдържанието на своя спомагателна онлайн услуга;
4. публичното изпълнение на програмата или на своя спомагателна онлайн услуга ако това се извършва в места, достъпни за публика срещу заплащане на входна такса.

(...)

(5) Когато радио- или телевизионна организация разрешава излъчване, предаване или препредаване на програмата си на друга организация, разрешението, дадено от радио- или телевизионната организация, включва изрично и правата за излъчване и предаване или препредаване на произведенията, включени в програмата, които са собствени на радио- или телевизионната организация или са ако тези права са ѝ надлежно отстъпени, като тези права трябва да бъдат изрично описани. Организацията, получила разрешението, може да се позовава на права за препредаване, придобити по тази алинея, само ако те са изрично описани в разрешението.

(6) (нова) Радио- или телевизионната организация, която предава своя програма чрез пряко въвеждане, без самата тя да предава едновременно сигналите – носители на програмата, пряко на публиката, има право да разрешава срещу заплащане участието на разпространителя на сигнали в общото действие по предаване на програмата.

Цел и аргументи в подкрепа на предлаганите редакции:

- Разпоредбата на чл. 91 ЗАПСП урежда отношенията между РТО, чиято програма се използва по-нататък от различни видове ползватели. Основният проблем, който възниква, се отнася до прилагането на чл. 91, ал. 5 и по-нататъшното използване на включените в програмата произведения. В тази връзка текстът на чл. 91, ал. 5 по ясен и безспорен начин следва да се отнася до препредаването на програми, без в него да бъдат включвани и други форми на използване като излъчване и предаване.

Начинът на използване на произведенията и другите обекти на закрила, включени в програмата, следва да съответства на начина на използване на самата програма, т.е. правният режим на авторските права върху произведенията и други обекти на закрила следва да кореспондира на правния режим на сродното право върху самата програма, от която те са

част. Именно затова чл.91, ал. 1, т. 1 следва да се отнася единствено до препредаването като форма на използване на закриляни обекти.

По същите съображения „излъчване“ и предаване“ следва да отпаднат от първото изречение на ал. 5, който текст, в съществуващият си вид, а и в предложения проект, е ясен пример за съществуващия дисбаланс и смесването на понятията „предаване“ и „препредаване“, независимо, че това са различни способи на използване по смисъла на чл. 18, ал.2 ЗАПСП и всеки един от тях изисква отделно разрешение.

Липсата на ясна законово регламентация и разграничаване на тези понятия неминуемо води и до неправилно правоприлагане, което е в пряк ущърб на носителите на права, тъй като в общия случай този процес остава извън техния контрол. Силен пример в това отношение са следните мотиви в решението, постановено по т.д. № 457/2018 г. на САС: „Разпоредбата на чл.91, ал. 5 от ЗАПСП предвижда, че другата организация може да предава /т.е. препредава/ произведенията, включени в същата програма, без необходимост от друго специално разрешение. Смисълът на чл.91, ал.5 от ЗАПСП (в съществуващата му редакция – бел. м.) е следният: даденото от радио- или телевизионната организация разрешение за едновременно препредаване на програмата ѝ от друга организация дава и права за препредаване на произведенията, включени в програмата, ако правата за предаване на същите са надлежно отстъпени на радио- или телевизионната организация“.

Горният пример е показателен как изкривяването на правната рамка чрез приравняване на различните форми на използване се мултиплицира в неправилно правоприлагане, което ощетява носителите на права върху произведенията и други обекти на закрила, инкорпорирани в програмите, изправени пред опасността с едно разрешение да бъдат отстъпвани две категории права.

5) Прецизиране и унифициране на законовите дефиниции, касаещи Операторите

- На всички места в ЗАПСП, където се използва термина „предприятие, което предоставя обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги“ трябва да се изтрие „мрежи и/или“ и да остане само **„предприятие, което предоставя обществени електронни съобщителни услуги“**. Това терминологично уточнение е важно с оглед на факта, че по отношение на радио- и телевизионните програми, посочените предприятия предоставят само услуга (не и мрежа), дефинирана в ЗЕС като „разпространение на радио- и телевизионни програми“;
- Разпространителят на сигнали е предприятие, което предоставя обществени електронни съобщителни услуги. За да бъде пределно ясно и безспорно, че става въпрос за един и същ пазарен участник, предлагаме използвания в

законопроекта термин „разпространител на сигнал“ да бъде заменен с по-широкото понятие „предприятие, което предоставя обществени електронни съобщителни услуги“.

6) Създаване на нова ал. 8 в §72 на Преходните и заключителни разпоредби

„(8) В периода от 7 юни 2021 г. до датата на влизане в сила на правила за определяне размера на възнагражденията, които се дължат за пряко въвежданите програми, но не по-късно от 7 юни 2025 г., се прилагат действащите правила на организациите за колективно управление на права за възнагражденията, които се дължат от излъчваща или предаваща организация, от една страна, и разпространител на сигнали – от друга.“

Цел и аргументи в подкрепа на предлагането допълнение:

- Действащата в ЗАПСП процедура за утвърждаване на тарифите на ОКУП е бавна и неефективна. С оглед на това и предвид факта, че тарифите на ОКУП са базирана на сега действащия режим на уреждане на права за пряко въвежданите програми, е нужно технологично време за договаряне на нови тарифи със съответните организации на РТО и Операторите. Докато същите станат факт и доколкото разпоредбите на ал. 3 от §72 на Преходните и заключителни разпоредби не дава решение на този въпрос, е изключително важно да се предвиди текст, който да гарантира безпрепятственото отстъпване на разрешения от страна на ОКУП в рамките на максималния срок, посочен в Директивата.

II. Запазване на законов текстове и въвеждане на нови такива, които да гарантират правата и интересите на авторите

1) Запазване на чл. 37, ал. 2 ЗАПСП

Музикаутор е организация, която защитава интересите на авторите, като многократно е изразявало позицията, че отпадането на разпоредбата на чл. 37, ал 2 от ЗАПСП не е в техен интерес. Този извод се базира на дългогодишния опит на сдружението.

Една от основаните функции на Музикаутор е да регистрира музикални и свързани с тях литературни произведения и аранжimenti с цел последващо разпределение към съответните правонослители на заплатените от ползвателите авторски възнаграждения. Музикаутор регистрира произведения на всички правонослители без значение дали са членове на сдружението или не. С оглед на това, юристите на сдружението на ежедневен принцип работят с разнообразни като съдържание и формат договори за отстъпване на права. Опитът на сдружението е показал следното:

- Масово се сключват договори за отстъпване на изключителни права за всички видове ползване за територията на целия свят срещу заплащане на еднократна сума за срок от 10 години с автоматично револвиращо действие за последващи 10 години;

- Заплатените еднократни суми са в пъти по-ниски от тези, които правоносителите биха получили от Музикаутор и свързаните с него сродни ОКУП от чужбина за периода, за който са отстъпили правата си;
- В договорите няма каквото и да задължение за отчетност, на база на което правоносителите да могат да преценят дали първоначално заплатеното им възнаграждение е несъразмерно ниско с приходите от последващо използване;
- Текстовете на договорите са написани изцяло в интерес на ползвателя с множество задължения за авторите;
- След изтичането на 10-годишния срок на такива договори все повече автори ги прекратяват, ако не успеят да се споразумеят за по-балансиран и изгодни за тях условия.

Предвиденият в ЗАПСП максимален срок дава гаранция на авторите, че биха могли да прекратят или предоговорят неизгоден за тях договор за отстъпване на права, с изтичането на десетгодишния срок от подписването му. Авторите са икономически по-слабата страна в преговорите с ползвателите, като в голям брой от случаите не познават добре правната регламентация на своите права и не разполагат с достатъчен финансов ресурс, за да ангажират професионалисти, които да договарят от тяхно име или да завеждат иски по чл. 38, ал. 2 ЗАПСП.

Разпоредбата на чл. 37, ал. 2 ЗАПСП по никакъв начин не ограничава страните да сключат нов договор за нов десетгодишен срок или да продължат действието на съществуващ договор, включително и като предвидят неговото автоматично продължаване след десетата година при липса на възражения на някоя от страните. Предвиденото ограничение дава възможност на страните да преосмислят своето поведение и в зависимост от това да продължат или не договорните си отношения. С още по-голямо основание това важи, в случаите в които ползвател е продуцент – авторът има интерес и е зависим от това записите да продължат да се използват, в противен случай би се лишил от ключов за него приход.

Не сме съгласни, че отпадането на срока е оправдано с въвеждането на механизмите, които Директива 2019/790 предвижда. И сега ЗАПСП дава възможност на автора да иска от ползвателя увеличаване на възнаграждение, уговорено като еднократна сума, но това не се случва на практика по ред причини. Както Директива 2019/790 посочва в своите съображения, авторите са по-слабата договаряща страна, особено по отношение на ползвател, чиято дейност по занятие е свързана с търговски преговори и генериране на приходи. Авторът е изцяло зависим от ползвателя, особено когато той е продуцент, като всяко действие за предоговаряне на възнагражденията, носи риск той да остане без творчески ангажименти и приход за дълъг период от време. Отделно и както бе посочено по-горе, в такива договори обичайно липсва каквото и да е задължение на ползвателя да отчита реализираните приходи, което лишава автора от възможност да прецени доколко договореното еднократно възнаграждение е несъразмерно на реално генерирани приходи от използване на произведението.

Не може да се съгласим с твърдението, че 10-годишният срок пречатства дигитализацията на българска музика, каквото становище бе споделено в рамките

на работната група по транспониране на Директива 2019/790. Дигитализирането на музикални записи е действие, което няма отношение към отстъпваните права и е в интерес на всички правноносителите, включително и на авторите, доколкото разширява приложно поле на използването, а оттам и приходите, които се генерират, вкл. в онлайн среда. От друга страна, трябва да се отчете, че договорите, които правноносителите сключват с ползватели за отстъпване на права, стандартно са максимален срок от 1 до 3 години с опция за револвиращо действие за последващи периоди от 1 година в най-често срещания случай. Това с особено сила важи за продуцентите, тъй като подобни схеми позволяват да управляват своите права по най-изгоден за тях начин, включително прилагайки клаузи за ексклузивно отстъпване на права за определен период от време.

Не на последно място, все по-често срещана практика е наследници на автори, които са създали едни от най-популярните хитове на редица български изпълнители, да отстъпват изключителни права на лица, които след това забраняват на Музикаутор да управлява и събира възнаграждения за съответните произведения с цел да ги отстъпи директно на телевизии, големи търговски обекти и други ползватели, които са били добросъвестни и са сключили договор за отстъпване на права на бланкетна основа, по отношение на който се прилага законовата гаранция по чл. 94р1, ал. 5 ЗАПСП. Ползвателите нямат правна сигурност, че сключването на договор с ОКУП ще им гарантира безпрепятствено ползване на съответния репертоар. Същевременно, не искат да договарят директно с лицето, получило изключителни права, особено предвид размерите на претендираните от него суми. За тях най-целесъобразно е да не използват въпросните произведения, което ощетява редици други правноносителите, пряко или непряко свързани с произведенията на автора, отстъпил изключителни права: автор на композиция, текст или аранжиратор или съавтор, участвал в създаването на произведението, изпълнител, който е популярен с изпълнението на тези произведения и продуцент, който ги е записал. Резултатът от подобни схеми е изцяло във вреда на ползватели и автори. Отпадането на максималния срок за отстъпване на права по чл. 37, ал. 2 ще е поредна пречка за тяхното преодоляване.

Примерите в България за злоупотреба с права на по-силния са много. Нашият пазар е слабо развит, информираността е ниска, а това създава условия за кумулиране на множество негативни практики, които ощетяват авторите. С оглед на това, лишено от всякаква логика е да отпада работещ механизъм, който допринася за баланс между страни, стига те да действат добросъвестно.

2) Създаване на нови алинеи в чл. 19 с цел да бъде въведено право на справедливо възнаграждение по отношение на видовете ползване от категорията „communication to the public“

„(2) Авторът има право на възнаграждение за всяко ползване съгласно чл. 18, ал.1, т. 4, 5 и 10 и то е отделно от всяко друго. Това право е неотменимо и непрехвърлимо и всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен.

„(3) Възнаграждението по ал. 2 се дължи от съответния ползвател и може да бъде събирано само от организация за колективно управление на съответната категория авторски права. Размерът и начинът на плащането му

МУЗИКАУТОР

се определят по споразумение между тази организация и съответните ползватели съгласно правилата на Глава единадесета „ж“.

Аргументи в подкрепа на предлаганите редакции:

- Необходимо е да се създаде механизъм, който да гарантира, че авторите получават възнаграждения от всяко използване на техните произведения. Това възнаграждения следва да е неотменимо и непрехвърлимо, да се събира задължително по колективен път и да се дължи от съответния ползвател, независимо и в допълнение към изключителното право на автора да разрешава съответно използване, което може да бъде отстъпено на продуцента.

С уважение,

Иван Димитров,
Изпълнителен директор
МУЗИКАУТОР